

Datum: 29 september 2014

Hoort bij collegeadvies nummer: 235492

Datum raadsvergadering: 13 november 2014

Portefeuillehouder: J. Overweg

Onderwerp

Sociaal Domein beleidsplan - verordening Jeugdhulp - verordening Wmo

Voorgesteld besluit

1. de Verordening Jeugdhulp gemeente Leusden 2015 vast te stellen;
2. de Verordening Wmo gemeente Leusden 2015 vast te stellen;
3. de Verordening Wmo gemeente Leusden 2012 per 31-12-2014 in te trekken;
4. het beleidsplan 2015-2016 'Dicht bij Mensen' vast te stellen;

en gerelateerd aan het beleidsplan:

5. vanuit de rijksmiddelen Sociaal Domein een werkbudget van € 50.000 beschikbaar te stellen voor de uitvoering van het beleidsplan;
6. het college opdracht te geven om een voorstel uit te werken om binnen de reserve Sociaal Domein een projectbudget Sociaal Domein voor 2015 in te richten;
7. vanuit de rijksmiddelen Sociaal Domein, zolang de gewenste omvang van de reserve nog niet is bereikt, een jaarlijkse storting van € 100.000 te doen;
8. vanaf 1 januari 2015 te gaan werken met een lokale maatgerichte vangnetaanpak voor financieel kwetsbare inwoners en het college de opdracht te geven om een voorstel uit te werken binnen de financiële kaders van het Sociaal Domein;
9. de extra structurele middelen die we vanaf 2015 van het Rijk krijgen ten behoeve van armoedebestrijding en vroegsignalering (€ 66.000 euro) in te zetten voor de uitvoering van deze aanpak, de extra begeleiding aan minima en om een financieel vangnet voor schoolgaande kinderen te creëren;
10. voor het jaar 2015 een eenmalige overgangsregeling in te stellen voor minima ter compensatie voor het wegvallen van de categoriale bijzondere bijstand en hiervoor € 50.000,- beschikbaar te stellen uit de reserve Sociaal Domein.

Kader

Vanaf 1 januari 2015 wordt de gemeente verantwoordelijk voor een aantal nieuwe taken. Dan treden de Wet Maatschappelijke Ondersteuning 2015 (Wmo2015), de Wet op de Jeugdzorg (Jeugdwet), de Participatiewet en de Wet Maatregelen Wet Werk en Bijstand in werking. De gemeenteraad is vanuit de Wmo en de Jeugdwet verplicht periodiek een plan op te stellen over het beleid met betrekking tot maatschappelijke ondersteuning en jeugdzorg. Vanuit de participatiewet bestaat deze verplichting niet.

Met het opstellen van het beleidsplan sociaal domein 2015-2016 'Dicht bij mensen' voldoen we aan deze wettelijke verplichting. In dit beleidsplan focussen we op de nieuwe taken waarvoor we vanaf 2015 verantwoordelijk zijn. Daarnaast zijn in dit plan ook de huidige Wmo-taken opgenomen, evenals de overige beleidsvelden van het sociaal domein: gezondheidsbeleid, minimabeleid, schuldhulpverlening, passend onderwijs en vroeg- en voorschoolse educatie.

In dit plan zetten we uiteen hoe we de zorg en ondersteuning in Leusden in de jaren 2015-2016 organiseren. In dit plan focussen we op de transitie-opgave (voldoen aan de wettelijke eisen; het daadwerkelijk organiseren van de zorg & ondersteuning), maar hebben we ook al aandacht voor de transformatie (werken aan een andere werkwijze waarbij de samenleving meer participeert vanuit haar kwaliteiten en kracht).

Uit de Jeugdwet en de Wmo2015 vloeit de verplichting voort, om bij verordening regels te stellen over:

- (a) de door het college te verlenen individuele voorzieningen en voorzieningen aan jongeren en volwassenen,
- (b) de wijze van afstemming met andere voorzieningen, en
- (c) de wijze waarop een persoonsgebonden budget wordt vastgesteld.

De verordeningen zijn met de regiogemeenten afgestemd.

Voorliggende stukken dienen als kaderstellend. Het college beseft dat bij dit specifieke onderwerp de kaderstelling zéér gerelateerd is aan zicht op de uitvoering. Om die reden zal het college u continu nader informeren en bij besluitvorming betrekken. Voorbeelden hiervan zijn het vaststellen van de resultaten van de gesprekken met de samenleving en het vragen van een zienswijze op vast te stellen beleidsregels.

Argumenten

Eén beleidsplan voor het hele sociale domein

We hebben één plan opgesteld voor het hele sociale domein, in plaats van diverse deelplannen voor de verschillende decentralisaties, omdat we kiezen voor een integrale aanpak.

Lokale uitgangspunten

Bij het opstellen van het beleidsplan zijn we uitgegaan van de dertien kaders die uw raad in 2013 heeft opgesteld voor het sociale domein. In het coalitieakkoord 2014-2018 zijn deze aangescherpt. Met 'lokaal wat lokaal kan' zetten we in op een versterking van de samenwerking binnen de basisvoorzieningen, waardoor zoveel mogelijk zorgvragers op een integrale wijze, in Leusden ondersteund worden. De vraag van de zorgvrager staat altijd voorop en niet het aanbod van een instelling. Ondersteuningsorganisaties dienen hun dienstverlening aan te passen aan de vraag van de cliënt. Het decentralisatietraject is een proces dat organisch groeit en waarbij alle partijen hun nieuwe rol moeten vinden. Hierin moet ook ruimte zijn om te experimenteren om een vernieuwingsslag te maken. We moeten hierin elkaar ook ruimte durven te geven. Deze ruimte nemen we ook financieel. De decentralisatie mag de eerste twee jaar incidenteel extra middelen vergen. Als extra middelen nodig zijn, zetten we deze vooral in om een robuust vangnet te creëren voor de meest kwetsbaren.

Vanuit de wettelijke kaders en lokale uitgangspunten, waarbij we anders willen werken om de decentralisaties tot een succes te maken, hebben we de volgende ambitie voor 2015 en 2016 geformuleerd:

“We streven ernaar dat iedere inwoner optimaal binnen zijn eigen mogelijkheden en op eigen wijze kan deelnemen aan de samenleving. Inwoners voelen zich thuis in Leusden en voelen zich verantwoordelijk voor elkaar en hun omgeving om samen te werken aan een vitale samenleving. Dit is een samenleving waarin kinderen veilig en gezond opgroeien, mensen zelf in hun levensonderhoud voorzien en waarin voor mensen met beperkingen voldoende mogelijkheden zijn om te participeren. Voor kwetsbare inwoners organiseert de gemeente een sociaal vangnet”.

Deze ambitie hebben we vertaald in vier doelstellingen:

1. Stimuleren van maximaal gebruik van eigen kracht en gebruik van persoonlijke netwerken;
2. Samen aan de slag om de saamhorigheid in Leusden te versterken;
3. Versterken van preventie en vroegsignalering in de basisinfrastructuur;
4. Organiseren van maatwerkvoorzieningen voor kwetsbare inwoners.

Een plan voor twee jaar

Het beleidsplan heeft een duur van twee jaar omdat we de jaren 2015 en 2016 als overgangsjaren zien. De decentralisaties vragen om een andere werkwijze waarin we samen met organisaties en inwoners moeten ontdekken of de gekozen inrichting en werkwijze de juiste zijn. In de loop van deze twee jaar zal steeds meer inzichtelijk worden waar we inhoudelijk en financieel willen bijsturen.

Visieontwikkeling voor de lange termijn

U bent eerder geïnformeerd dat we onder begeleiding van De Argumentenfabriek in samenspraak met de samenleving een visie op het sociaal domein ontwikkelen voor de langere termijn (10 jaar). De kernvraag die hierbij wordt gesteld is: *Hoe leven Leusdenaren die zorg en ondersteuning bieden óf nodig hebben over tien jaar en wat verwacht iedereen hierbij van anderen en van zichzelf?* De resultaten betrekken we bij de nadere uitwerking van het beleidsplan en de verordening. De resultaten worden u op 18 december voorgelegd ter vaststelling. Vervolgens zullen wij verder vorm geven aan de nadere uitwerking van het beleidsplan in uitvoeringsplannen en verordeningen in beleidsregels.

Nadere uitwerking

Een beleidsplan en verordeningen op hoofdlijnen: gedetailleerde uitvoeringsplannen en beleidsregels

Bewust is gekozen voor een beleidsplan en verordeningen op hoofdlijnen vanuit uw kaderstellende rol. De nadere uitwerking is aan het college in het vaststellen van uitvoeringsplannen en beleidsregels. Op deze wijze kunnen we, in een snel veranderende samenleving, flexibel en snel handelen als dat nodig is in de uitvoering.

Wij onderkennen dat het beleidsplan en de verordeningen een hoog abstractieniveau hebben en niet altijd aansluiten op de dagelijkse praktijk. Beleidsregels doen dat wel. In de beleidsregels staat hoe het college de beleidsruimte invult. Onderwerpen die in de beleidsregels aan bod komen zijn: de hoogte en de systematiek van de eigen bijdrage, de wijze van financiële tegemoetkomingen, het PGB, de mandatering aan het sociaal team etc. Gezien het globale karakter van de verordeningen zal het college voorafgaand aan definitieve vaststelling van de beleidsregels, die ingaan op 1 januari 2015, de raad om een zienswijze vragen.

De doelstellingen in het beleidsplan werken we in 2014 samen met onze partners (professionele instellingen, vrijwilligersorganisaties, cliëntenraden) uit in vier uitvoeringsplannen. De beleidsvoornemens worden hier geoperationaliseerd in concrete activiteiten, resultaten en indicatoren om de resultaten te meten. Wij zullen u de uitvoeringsplannen ter informatie toesturen.

Sturen op hoofdlijnen

U stuurt op hoofdlijnen. De uitvoering van het beleid laat u over aan het college. Om de uitvoering door het college te controleren, moet u kunnen sturen op budget, kwaliteit, resultaat en klanttevredenheid. Vanaf 2015 zullen we werken met een aantal nieuwe sturingsinstrumenten, die nauw met elkaar verbonden zijn en die wij integraal oppakken. Het college onderzoekt de komende periode of een zogenaamde Governance-scan noodzakelijk is. Het doel van governance is het scheppen van waarborgen voor goed bestuur en het realiseren van de doelstellingen van de gemeente. Toezicht en verantwoording spelen hierbij een belangrijke rol.

Sturen op budget

Voor wat betreft controle op het budget ontwikkelt de gemeente Amersfoort, in haar functie als gastheergemeente verantwoordelijk voor de backofficetaken, een informatie- en rapportagesysteem, waaruit relevante managementinformatie verkregen kan worden over o.a.

- De inkoop- en subsidieadministratie (aantallen);
- Financiële Administratie en realisatie ten opzichte van de budgetten;
- Sociaal Team, realisatie aantallen doorlooptijden, status, etc (Mens Centraal).

Vanuit dit systeem worden de rapportages opgeleverd voor de regiogemeenten. Daarbij wordt een algemeen 'dashboard' met relevante, specifiek voor Leusden geldende, managementinformatie aangeboden. Deze wordt ingepast in de bestaande planning en control cyclus van de gemeente Leusden.

Sturen op kwaliteit

Naast sturen op budget willen we ook sturen op kwaliteit. Vanaf 2015 zullen we minimaal voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen. De wettelijke eisen zijn vooral procesmatig van aard, zoals de eis om een klachtregistratiesysteem in te richten en cliëntparticipatie te organiseren. Dit zegt nog niets over de inhoudelijke kwaliteit van zorg en ondersteuning. Daarom willen wij een Leusdens kwaliteitsmodel opstellen voor het hele sociale domein, waarin wij aangeven wat wij op lokaal niveau verstaan onder goede zorg en ondersteuning die bijdraagt aan zelfredzaamheid en participatie. In het proces om tot een kwaliteitsmodel te komen, willen we uw raad nauw betrekken.

Sturen op resultaten en effecten van het beleid, waaronder klanttevredenheid

Om uw raad en de inwoners over de resultaten van ons beleid te informeren (horizontale beleids- en verantwoordingsinformatie) sluiten we aan bij de 'gemeentelijke monitor sociaal domein' die door de VNG en VWS wordt ontwikkeld. De gemeentelijke monitor is voor 2015 gericht op inzicht in gebruik en wordt in 2015 doorontwikkeld om vanaf 2016 inzicht te krijgen in maatschappelijke effecten. Vanuit deze monitor wordt een groot aantal zaken gemonitord. Daarnaast besteden we extra aandacht aan het monitoren van klanttevredenheid. De doelgroep gaan we hier nauw bij betrekken.

Integrale sturing

Sturen op budget, kwaliteit en resultaten (o.a. klanttevredenheid) zijn nauw met elkaar verbonden en vragen om sturingsinstrumenten die op elkaar zijn afgestemd. De afstemming komt tot uiting in de keuze voor de KPI's: de kritische prestatie indicatoren.

Wij werken vanuit de inhoud. Daarom stellen we eind 2014 eerst een visie op voor de langere termijn. Daaruit volgt het kwaliteitsmodel, waarin we kwaliteit gaan operationaliseren in KPI's. Wat is voor Leusden nu de kern waar het om gaat? De keuzes die we maken vergen een zorgvuldig proces, die we in de loop van dit jaar gezamenlijk met de samenleving en met u willen maken. Het product is een notitie over kwaliteitsbeleid, sturingselementen en KPI's die aan u wordt voorgelegd ter vaststelling.

Financiën

Op basis van de door het rijk bij de meicirculaire verstrekte financiële informatie rondom het sociaal domein, de door u genomen besluiten over de regionale transitiearrangementen Jeugdzorg en Wmo en de in de eerste twee peilnota's vastgestelde financiële kaders (o.a. instellen reserve Sociaal Domein), hebben wij een ramingsvoorstel gemaakt. Dit voorstel is opgenomen in de ontwerp meerjarenbegroting 2015-2018 die u op 13 november a.s. ter vaststelling zal worden aangeboden. Onderstaand het totale budget dat binnen dit programma Domein Samenleving wordt geraamd:

	<i>(bedrag x 1 mln.)</i>			
	2015	2016	2017	2018
Nieuwe taken Sociaal Domein (Wmo en Jeugd):	8,4	8,5	8,2	8,2
Bestaande taken Sociaal Domein (incl. participatie)	9,5	9,5	9,6	9,6
Totaal raming	17,9	18,0	17,8	17,8

Van de extra middelen die Leusden vanaf 2015 ontvangt (€ 8,4 mln.), is een groot deel bestemd voor het verlenen en verstrekken van zorg en voorzieningen. Het gaat dan om een budget van circa € 5,9 miljoen aan afgegeven budgetgaranties richting de zorgleveranciers. Daarnaast is op basis van regionaal gehanteerde percentages voor uitvoeringskosten (1,6% van jeugdbudget en 4% van Wmo budget) een budget van € 0,2 miljoen beschikbaar voor uitvoering van de nieuwe taken. Tot slot resteert een budget van circa € 2,3 miljoen voor de inrichting van de lokale sociale infrastructuur. (Sociaal- en Basisteam, innovatie, preventie, etc).

Aangezien de werkzaamheden met betrekking tot het regionale inkoopproces voor de zorg, de inrichting van de lokale sociale infrastructuur en de inrichting van de backoffice door Amersfoort (inclusief de inbedding van de SBG-organisatie voor het Wmo-deel) op dit moment nog in volle gang zijn kunnen de budgetten nog afwijken. Wij houden echter vast aan het financiële uitgangspunt zoals dat is opgenomen in het coalitieakkoord.

In het beleidsplan wordt voorgesteld om:

- Vanuit de rijksmiddelen SD een werkbudget van € 50.000 beschikbaar te stellen voor de uitvoering van het beleidsplan.
- Vanuit de rijksmiddelen SD zolang de gewenste omvang van de reserve nog niet is bereikt een jaarlijkse storting van € 100.000 te doen.
- Vanuit de reserve Sociaal Domein een nog nader te onderbouwen projectbudget SD voor 2015 beschikbaar te stellen.

Wij stellen u voor de financiële gevolgen daarvan mee te nemen bij het samenstellen van de najaarsnota 2014. Voor verdere informatie dan wel een specificatie van de financiën verwijzen wij u naar hoofdstuk 5 van het beleidsplan. Daarbij moet echter worden opgemerkt dat in dit hoofdstuk nog niet de financiële herverdeeleffecten van de invoering van een objectief verdeelmodel voor de nieuwe Wmo –taken zijn opgenomen. Deze zijn in week 38 bekend geworden. De toepassing van dit model, waarbij objectieve maatstaven worden gehanteerd die zijn gebaseerd op de behoefte aan zorg in een specifieke gemeente, leidt landelijk tot grote verschuivingen in het WMO budget. Uit de septembercirculaire blijkt dat Leusden op grond van de toegepaste objectieve verdeelmaatstaven een bedrag van € 23 per inwoner moet inleveren. Voor Leusden betekent dit dat de integratie-uitkering 2015 nieuwe WMO van € 3.265.000 zal teruglopen naar € 2.585.000 waarmee een budgettair nadeel van € 680.000 ontstaat.

De nieuwe budgetten zijn cijfermatig nog niet verwerkt in de meerjarenraming van het gemeentefonds. Op dit moment wordt tussen VNG en het Rijk nog overleg gevoerd over de verdere vormgeving en invoering van het model. De verwachting daarbij is dat het objectieve verdeelmodel vanaf 2016 gefaseerd zal worden ingevoerd. Bij de decembercirculaire zal daarover meer duidelijkheid worden gegeven. U wordt hierover nader geïnformeerd.

Communicatie

Een onderdeel van dit beleidsplan is het communicatieplan. De kernboodschap van de communicatie is tweeledig: enerzijds informeren we inwoners over de veranderingen die gaan komen en anderzijds doen we een oproep aan inwoners om meer zelf te doen en elkaar te helpen. Met de uitvoering van het communicatieplan is al een start gemaakt. In de uitvoering van het communicatieplan trekken we samen op met de maatschappelijke organisaties, omdat zij een groot bereik hebben en dicht bij de inwoners staan.

Het college van de gemeente Leusden,

**E.D. Luchtenburg
directeur-secretaris**

**mevrouw drs. A. Vermeulen
burgemeester**

De raad van de gemeente Leusden;

gelezen het voorstel van het college d.d. 29 september 2014 nummer: 235495

Gelet op de wettelijke verplichting om verordeningen in het kader van de wet op de Jeugdzorg én de Wmo2015 en in het licht van deze beide wetten tevens een meerjarig beleidsplan vast te stellen.

b e s l u i t :

1. de Verordening Jeugdhulp gemeente Leusden 2015 vast te stellen;
2. de Verordening Wmo gemeente Leusden 2015 vast te stellen;
3. de Verordening Wmo gemeente Leusden 2012 per 31-12-2014 in te trekken;
4. het beleidsplan 2015-2016 'Dicht bij Mensen' vast te stellen;

en gerelateerd aan het beleidsplan:

5. vanuit de rijksmiddelen Sociaal Domein een werkbudget van € 50.000 beschikbaar te stellen voor de uitvoering van het beleidsplan;
6. het college opdracht te geven om een voorstel uit te werken om binnen de reserve Sociaal Domein een projectbudget Sociaal Domein voor 2015 in te richten;
7. vanuit de rijksmiddelen Sociaal Domein, zolang de gewenste omvang van de reserve nog niet is bereikt, een jaarlijkse storting van € 100.000 te doen;
8. vanaf 1 januari 2015 te gaan werken met een lokale maatgerichte vangnetaanpak voor financieel kwetsbare inwoners en het college de opdracht te geven om een voorstel uit te werken binnen de financiële kaders van het Sociaal Domein;
9. de extra structurele middelen die we vanaf 2015 van het Rijk krijgen ten behoeve van armoedebestrijding en vroegsignalering (€ 66.000 euro) in te zetten voor de uitvoering van deze aanpak, de extra begeleiding aan minima en om een financieel vangnet voor schoolgaande kinderen te creëren;
10. voor het jaar 2015 een eenmalige overgangsregeling in te stellen voor minima ter compensatie voor het wegvallen van de categoriale bijzondere bijstand en hiervoor € 50.000,- beschikbaar te stellen uit de reserve Sociaal Domein.

Aldus besloten door de raad van de gemeente Leusden in zijn openbare vergadering van 13 november 2014

mevrouw mr. J.S.Y. Houtman
griffier

mevrouw drs. A. Vermeulen
voorzitter